

PŘEDMLUVA

„To je neuvěřitelné, co všechno jsi zažil a koho jsi potkal. Proč o tom nenapišeš knížku? Všichni kolem už nějakou napsali,“ říkali mi kamarádi a kolegové, poté co si vyslechli moje vyprávění o přípravě a průběhu reportáží týkajících se nejrůznějších kauz. Šlo o Radovana Krejčíře, Viktora Koženého anebo o příběhy ruských podnikatelů v Karlových Varech. Moje odpověď vždy zněla: „Nemám čas, přátelé, musím každý den chystat nové reportáže do vysílání.“ Mé dny se při práci ve zpravodajství České televize skutečně odehrávaly podle předem daného scénáře. Brzo ráno schůzky a příprava na natáčení, v 9.30 porada, následně natáčení, příprava reportáže, střih reportáže do vysílání a večer cestou domů mě čekaly ještě schůzky s mými zdroji a aktéry různých kauz. O víkendech mi většinu času zabralo vyhledávání v katastrofch nebo databázích a také příprava natáčecího plánu na další týden. V únoru 2024 už toho na mě bylo pracovně i zdravotně moc. Navíc šlo o období, kdy jsem v souvislosti s reportážemi o ruském vlivu čelil dosud největším útokům nejrůznějších skupin, které se mě snažily zdiskreditovat. Potřeboval jsem pauzu. Vzal jsem si půlroční neplacené volno a začal konečně psát. Témat ke zpracování se mi sice v hlavě točila spousta, ale já si vybral právě ruský vliv

v Česku. Ten totiž doprovází téměř celou mou novinářskou kariéru, a navíc jde v souvislosti s agresí Ruska na Ukrajině o aktuální věc.

Můj zájem o tuto problematiku začal vlastně už v období dětství. Rodiče měli na ruskou okupaci v roce 1968 jasný názor a vůbec se s ním přede mnou netajili. Brali to datum jako jakýsi milník, jako velkou porážku, konec nadějí a potvrzení toho, že komunismus podle nich vede leda tak do pekla. Na základní škole nás o příjezdu vojsk států Varšavské smlouvy učili známou báňorku o spřátelených armádách, které přijely potlačit kontrarevoluci, ale já už v nějakých šesti letech věděl svoje. Vášnivé diskuse na toto téma se u nás doma odehrávaly zvláště tehdy, když nás navštívili strýc a teta z tátovy strany, kteří bydleli v Ústí nad Labem. Celou tuto část rodiny postihl už nástup komunistů v roce 1948. Můj praděda totiž před válkou vybudoval prosperující sušárnu na čekanku v Novém Bydžově u Hradce Králové a kromě toho tam měl rozsáhlý statek. Po nástupu komunistů ale o všechno přišli a museli žít doslova na okraji společnosti.

Téma sovětské rozpínivosti mě zajímalo od dětství. Na Svobodné Evropě mi neunikly informace o éře stalinismu ani sovětských gulazích. Hltal jsem i historiky našich známých, kteří se naprosto deprimovaní vrátili z dovolené v tehdejším SSSR. Mé obrovské sympatie měl samozřejmě nakonec Michail Gorbačov, který ten hliněný kolos začal bořit – i když zřejmě ne úplně úmyslně. Po listopadové revoluci a odchodu sovětských vojsk mě nepřestávala udivovat spoušť, kterou tu po sobě Rusové nechali. Vybydlené domy, zničené životní prostředí a přezíravá arogance k našim lidem v sousedství jejich posádek. Přitom se zaštiťovali heslem: „My jsme ti největší, co první dobyli vesmír.“ Sami ale často žili v odpadcích se suchým záchodem za domem. Krátce po odchodu sovětské armády část vojáků svlékla uniformu a začala tu dost nevybíravě a za použití mafiánských metod podnikat. Chovali se tady stále jako na dobytém území a s dalšími ruskojazyčnými

gangy v zádech v polistopadové džungli opanovali nejen značný majetek, ale také významný politický a společenský vliv. Za peníze, většinou ukradené z ruského státního rozpočtu, skupovali celé bloky domů i místní lidi, kteří jim za obálky napěchované dolary pomáhali. Tahle problematika mě zajímala hned od počátku mé novinářské kariéry, a tak jsem ji začal mapovat. Mnoho lidí u nás nakonec po začátku ruské invaze na Ukrajinu a v době uvalování sankcí překvapilo, kolik toho Rusové a jejich firmy v České republice vlastní. Náš stát fungoval dlouho jako jejich kasička. V devadesátých letech nikdo nekontroloval původ peněz, které tu investovali. Po roce 2000 to sice někteří úředníci kontrolovat chtěli, ale zjistili, že to nedokážou.

Ruský vliv v Česku je o příbězích těch, kteří se tady usídlili, o příbězích těch, kteří jim pomáhali, a konečně i o příbězích těch, kteří na jejich rozpínavost doplatili. V této knize část takových příběhů zmiňuji. V rámci pátrání a zpracovávání jednotlivých reportáží mi řada aktérů opakovaně vyhrožovala a snažila se mě od práce odradit. Dokonce jsme s kolegy čelili i fyzickému napadení. Přesto v následujícím textu uvádím, až na výjimky, pravá jména všech aktérů. Kdybych je nejmenoval nebo schovával za smyšlenými jmény, ztratila by kniha smysl. Nejmenuji pouze ty, které chráním. Za všemi zveřejněnými informacemi si stojím a hodlám je kdykoli obhájit, stejně tak jako v minulosti.